

Бондаренко А. І.

здобувач вищої освіти 1 курсу
юридичного факультету

Жадяєв Д. В.

кандидат філософських наук, доцент
кафедри соціально-гуманітарних
дисциплін Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ: МИНУЛЕ ТА СУЧАСНІСТЬ

Правова система України – це цілісна, структурно впорядкована за допомогою джерел права та інших юридичних засобів стійка взаємодія суб'єктів національного права, що забезпечує досягнення належного правопорядку як необхідної умови функціонування та розвитку українського суспільства. Українська правова система почала формуватися дуже давно. Так протягом багатьох часів вона вдосконалювалась і розвивалась, також приймала різні важливі рішення для розвитку країни та правової системи України. Поняття «суспільство» використане в цьому формулюванні не випадкове, тому що ми не вважаємо, що це – проблема еліт.

Простий приклад швидко продемонструє паралелі між тим, як діють громадяни та еліти. Якщо комусь із громадян вдається проїхати в автобусі безоплатно декілька зупинок, то він вважається хитрим лисом, а той, хто платить, хоч ніхто його і не контролює – тупим ослom.

Найнеобхіднішим є закріплення у Конституції та прийняття групи конституційних законів – особливих законодавчих актів, що регулюють діяльність конституційних органів державної влади та управління (парламенту, уряду, суду, президента, місцевого самоврядування) і мають ухвалюватись конституційною більшістю Парламенту, без права внесення до них змін протягом поточної однієї каденції Президента і Верховної Ради України. Найвищі органи державної влади нагально потребують стабільності своєї діяльності, що може бути забезпечена лише відносно стабільними законами, які регулюють їх діяльність.

Насамперед, зауважимо, що правова система будь-якої держави, яка завдяки своїм зусиллям здобуває свій стрижень, забезпечує стабільність і прогнозованість функціонування та розвитку нормативно-правового регулювання. Також правова система складається з трьох компонентів, що завжди постійно взаємодіють, та є взаємозалежними і також узгоджуються один із одним. Їх складові:

- 1) це законодавча і нормативно-правова база (правове поле);

2) система органів правосуддя (адвокатура, суд, прокуратура);

3) органи забезпечення правопорядку (правоохоронні органи).

Можемо зробити висновок, що всі ці елементи мають єдність, сталість та надійність функціонування правової системи держави – у цілому.

Наразі правова система України вже давно перебуває в розбалансованому стані та у стані глибокої кризи. Причин такого стану є декілька. По-перше – це політичні причини, що є найрозповсюдженішими, коли з кожною демократичною зміною персоналій відбуваються зміни у сфері державної влади, що перебуває у перманентній зміні. По-друге, це правовий нігілізм, нехтування приписами Конституції України як Основного закону, якому мають відповідати всі інші закони та підзаконні акти. По-третє, це регулярні намагання президентів, та керівників органів законодавчої й виконавчої влади впливали на функціонування та повноваження органів правосуддя і забезпечення правопорядку. Прикладів усього переліченого за 28 років існування України як незалежної держави можна знайти більш ніж достатньо.

Зазначаємо, що структура правової системи – це її внутрішня будова, що характеризується єдністю, цілісністю та взаємозв'язком складових елементів. Система права, на відміну від правової системи, є сукупністю впорядкованих і взаємоузгоджених між собою норм права, що характеризують його внутрішню будову, складовим елементом правової системи.

1. Єрмоленко А. Деонтологічна і телеологічна етики. Філософський енциклопедичний словник. Київ: Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України: Абрис, 2002. 742 с.

2. Аболіна Т., Надольний І. Мораль Філософський енциклопедичний словник. Київ: Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України: Абрис, 2002. С. 397. 742 с.

3. Єрмоленко А. Нормативна етика. ФЕС, с.434

4. Малахов В. Моральність Філософський енциклопедичний словник. Київ: Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України: Абрис, 2002. С. 399. 742 с.